

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, félíven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Kemény Farkas ezredes urtól közelebről következő tartalma tudósítás érkezett tejlhatalmu országos biztos Szentiványi

Károly urhoz:

Főhadiszállás Abrudbánya jun. 14. 1849.

Nagy bajok között f. hó 11-én megérkeztem Abrudbányára, és így Brádról három nap alatt. Ezen utamban egy nap verekedtem az oláhokkal, kiket vissza is vertem; így 11-én ide megérkezve, délután az oláh tábor megtámadott; jól megraktam 's visszavertem őket, két órányit kergettem. 13-án három oldalról támadtattam meg, akkor is megcsufoltam őket, többeket leöltem. Futások és rémülésök jele az volt, hogy néhány száz nehezebb ruháikat, élelemmel rakott tarisznyáikat ledobták, csak hogy menekülhessenek. Voltak mintegy tíz ezeren. Az első nap Fehérvár felé is verekedtem 's előre Topánfalva felé is; jele, hogy Axintya tábora akkor húzódott el Fehérvár felől, nehogy ötöt megkerítsem, mert az utolsó ütközetben már Axintya is velem Topánfalva felé verekedett. Innen elküldöttem Zalathnára egy divísiót, hogy keresse fel ezredes Bekét, kinek rég megadtam a' rendelést, hogy Zalathnát elfoglalja, hiszem is hogy megtörtént, mert a' divisio nem tért vissza, tehát szabadon mehetett Zalathnára.

Kemény,
ezredes.

Nyilatkozat.

E' lapok 104-dik számában egy általam a' kormányzó elnökhöz irt levél van kinyomtatva, melynek tartalma által gr. Vécsei tábornok magát megbántottnak véli. Kinyilatkoztatom ezennel, hogy az abban kimondott vád félreértéseken alapszik, annál fogva nem történtenek tekintendő. Főhadiszállás Ó Orsova maj. 16. 1849.

Bem,
tábornok.

A' szebeni katonai ruha-raktárba az ujonczok felszerelésére hazafi adakozásul következő cik-

kek tétettek le: 1) Szászsebesszék által 182 ing, 192 gatyá, 120 pár bakkancs. 2) Nagysinkszék által 2500 sing posztó, 600 gatyá, 600 ing, 300 pár csizma. 3) Ujegyházzsék által 49 pár csizma, 498 ing, 500 gatyá. Továbbá Nagysinkszék a' nevezett cikkekken kívül még 500 rf. p. tett le a' haza oltárára. Mely hazafi adakozásért a' haza nevében forró köszönetet szavazok.

N. Szeben jun. 15. 1849.

Berde Mózsá,
kormánybiztos.

B. Inczédi Ágnes özv. gr. Rhédei Lászlóné, a' haza szent ügyében megsebesült honvédek számára 163 sing vásznót tévén le a' katonai felszerelési bizottmány kezébe: fogadja e' becses ajándékaért a' nemes grófsó a' haza színe előtt nyilvános köszönetemet.

N. Szeben jun. 13-án 1849.

Berde Mózsá,
kormánybiztos.

Nem hivatalos rész.

Kinevezések.

A' felelőség eszméjéből foly, hogy a' főnökök alárendeltjeiket magok nevezzék ki, 's ez ellen semmi észrevételünk; de úgy tetszik nekünk hogy magát a' felelőség eszméjét nem tisztán, nem egész jelentésében 's csak egyoldalulag fogták fel az illetők; legalább a' ministeriumoknál és a' megyéknél történt kinevezések ezt mutatják.

Kinek vagytok ti felelősök?

A' nemzetnek, a' népnek.

Miben áll felelőségtek?

Alávetjük magunkat a' nép, a' nemzet ítélétének, 's ha ez velünk elégedetlen vagy kárhözvátólag nyilatkozik ellenünk, hódolva a' népfőnség akaratainak: Ielépünk!

Számolunk tetteinkről, 's ha a' nép hűtlensáfároknak vagy bűnösöknek talál, elítél 's mi bűnhődünk!

Tehát ha a' nép el fog ítélni, ti hódolni fogtok a' nép ítélétének —; és a' kiket már el-

itélt a' nép, ti mit sem hajtvá reá, ministeri táncosnak, fő- 's alispánnak 'sat. kinevezitek,

Bizony mondom szörnyű rosz logicátok van. 's a' felelőség eszméjét nem tisztán fogtátok fel.

Mit gondoltok: egy anya rábizná-é gyermekét oly kocsisra a' ki, tanulatlan, ijedős, vagy ismert rosz természetű lovakat fog a' szerkébe, bár ezerszer ismételje, hogy ő felelős a' lovakról is? Mit ér az anyának az utólagos felelőség, mikor már a' baj megtörtént.

A' népnek joga van megkivánni, hogy ítéletét nemcsak utólagosan hanem előlegesen is respectáljátok.

Ezt ne feledjétek a' kinevezéseknél.

Barátom Feri! a' hesdái havas csucsáról írom leveletem, mi előttem becses kis lapodba anynyival inkább felveendő, mert most már az egész havasi vonalon tett gyors előhaladásunkat, a' rabló oláhok irányában tartalmazza. Nincs nap, melyen vagy itt vagy ott sűrű lövöldözések ne történjenek mindkét részről, minek gyakori következménye a' havasi oláh tanyák felégetése. A' kishányai havasok most közelebről egészen füstben voltak, ide érte, hogy maga az ellenséges Kisbánya már azelőtt felégettett. Itt jól működött az udvarhelyszéki még fel nem szerelt vadász század, Feleki főhadnagy vezénylete alatt, ki valamint Thaliának derék papja volt, ugy Marsnak is dicséretes szolgálatot tett.

Egy nevezetes oláh tábor, mi e' hó 16-kán fedeztetett fel, a' kishányai havasok irányában a' Jércze pataka északra eső oldalán lézeng és bujkál. Hihető, hogy már érzik a' sáfrány illatot. E' tábor feles számú lovasokból, a' Kákovánál elvert gaz emberekből és a' kishányai havasi oláhokból áll. Ezenkívül a' szomszéd helységek lakosi is oda csatlakoztak. Folyó hó 15-én Remete és Ponor felé a' Toroczkon állomásozó helyőrségnek is volt csatája az oláhokkal. A' gyertyánosi havasban a' mieinket az oláhok kemény orlóvésekkel fogadták, de csak hamar visszahúzódtak. A' mieink közül van kevés könnyű sebesült, egy halott. A' rablók közül, azokon kívül, kik a' bokrokban 's a' hegyeken lehengeredve meg nem találtathattak, 16—20-at számíthatni. Ez még ugyszólván csak kezdete a' dolognak, de gondolhatod, hogy e' hálátn Gelu fajtavál rövid időn számot vetünk. Most jeleni tudósításom végével is a' havasokon iszonyu füstfellegek emelkednek. Ez jó jel. Éljj boldogul pajtás! — anynyit még ide teszek, hogy ha olábot látok csoportozni, két gyalog ágyucskával köszönti

barátod,
Nagy Dani.

táborozásunk kezdete óta minden történeteket mint szemtanu. Dévára 5-én értünk, de a' tábor már Brádon levén, Kemény Farkas ezredesünk, kire a' mócz háboru vitele bizva van, egy pár huszár kíséretében Boiczán keresztül, megvetve a' minden bokorból reá olázkodó ellenséget, 7-én a' sereghez megérkezett. Itt Forró ezredest megsebesítve találtuk, ki mindazáltal sebével mit sem gondolva, legerélyesebben intézkedett. 8-án reggel Abrudbánya felé indultunk, alig haladtunk másfél óra járásnyira, midőn előcsapatainkat a' móczok megrohanták, egy pár ágyu lövés 's néhány röppentyű, 's utunkat ismét folytathattuk, 's végre 11-én déltájban Abrudra értünk. Látnokok kellett volna ez utazást, torlaszok, sánczok, meredek kőszirtek, jobbról és balról a' szüntelenül nyugtalanító móczok, a' szó teljes értelmében járatlan utak 's ezeken kellett ágyuinkat keresztül vinnünk; a' sereg egy része utat csinált, másikat ágyukat 's ütég kocsikat vontatott fel a' hegyekre, míg a' harmadik verekedett, látnokok kellett volna ez utazást, hogy fogalmatok lehessen a' havasok közötti hadjáratról. Abrudbánya lakosai, kik megmenekültek az oláhok gyilkaitól, öröm könyeket sirtak bevonulásunk alkalmával, de ez öröm könyek, mi hamar keserv 's félelem könnyűnek adának helyt. Alig telepedtünk le a' városon kívül levő táborunkba, a' topánfalvi uton ellenség mutatkozik, riadót vernek, fel a' hegyekre 's a' nép, mely bevonulásunkkor örömeiben sirt, most félelmében hullatott könnyeket, tartva, nehogy a' Hatvani napjai ismét előjőjenek. A' móczok egy meredek hegyet leptek el, tetejéről hat 's tizenkét fontosokkal üdvözölvén honvédeinket, mi csak csajkás ágyuval feleltünk. Egy hat fontos golyó Kemény ezredes lovának kantárszárát épen akkor vitte el, midőn más lóra ülendő, az előbenit huszárjának adta által, egy tizenkét fontos pedig az ezredes és szegény fejem felett alig egy arasznyira repült el, mely tréfát megunva, Kemény ezredes rohamra szólítja fel honvédeinket 's alig harmad magával elüzi az ellenséget. A' móczok futottak, mi utánok, míg egy magas hegyen újra megállottak, rendes csatárlánczot képeztek, hátok mögött seregök 's ágyuk 's tribunjaik, kik karddal kergették őket lefelé ellenünk, golyóik oly sűrűen repültek, mikép nem hittem, hogy még valaha irhassak. De ellenszegülésök mi hamar meg lön törve. Kemény mindenütt legelől, egy félszázad 11-dik zászlóaljbeli, néhány székely és bocskai gynloggal elüzte őket 's többé e' napon meg sem állottak. Mi az ellenséget csaknem Topánfalváig 's estvéli 3 negyed nyolczig üztük. Részt vettek a' csatában egy félszázad a' 11-dik zászlóaljból, egy század székely, egy kis század a' bocskaiaktól, a' dévai század, 's egy század zánin. Nem a' szám barátom, de a' lélek teszi

Abrudbánya, juu. 14. Pajtás Feri!
Újságot írok neked a' havasok közül, megírok

a' sereg erejét 's teszi a' vezér. Hatvanival felkonczoltak volna bennünket az oláhok, Kemény Farkas alig egy pár emberrel, olyan positiokból verte ki őket, melyek egy századdal ezrek ellen tarthatók lettek volna. Az ellenség száma tíz ezer körül lehetett, szuronyyal üztük ki őket, ágyúink nem voltak a' hegyekre felvihetők, röppentyűink elkéstek 's így csak szuronyyal kellett dolgozni. Részünkről egy honvéd sebesült meg, oláh sok hullott, de a' gaz nép elvitte halottjait magával.

13-án Ismét csata volt, melyben én, sereg után levén két izben küldve, részt nem vehettem, akkor érkezvén a' Vürtemberg huszárokkal 's 3 ágyuval, midőn derék vezérünk Kemény Farkas már mindent elvégzett. A' mai nap melegebb volt a' tegnapelőttinél, az ellenséges ágyukat Szász Mózes százados két izben rohanta meg Sándor huszárokkal, kik ujonczok levén, cserben hagyták őt, az oláhok békerítették 's csak jó kardjának 's azon oláhoak, ki kalapját keresztül lötte, hogy három ujnival nem lejjebb célzott, köszönheti, hogy még él. Részünkről elesett három honvéd az 50-dik zászlóaljából 's egy Sándor huszár hadnagy talán egy óra mulva fog meghalni. A' hegyek 's bokrok tele vannak oláh holt testekkel, egy oláhon tizennyolcz szurony szurást találtam. Kemény Farkas szereti a' szuronyt, ágyu, röppentyű közönségesen hátra maradnak, Kemény Farkasnak csak egy vezény szava van: előre fiúk! utánam! 'S ki e' vezény szavakat nem akarja érteni, ne mutatkozzék előtte a' csata után, kivált ha tiszt.

Isten veled! többet nincs időm írni; ha élek megírom az érdekesebb jeleneteket, melyek e' havasi drámában el fognak játszani. *)

Barátod Gabányi,
honvéd százados.

Alsó-Fehérmegye Marosujváron első alispáni elnöklet alatt tartott választmányi ülésében f. hó 12-én a' leküldött adó tárgyabani törvényzikk kihirdetvén, köröztetni határozottat. A' házi pénztár által fedezendő szükségletek kiszámítására egy biztosság neveztetett ki.

A' tisztviselőknek a' belügyminister által rendelt fizetés megadása végett az orsz. biztos urhoz fölrás intéztetett. Fölhozatván indokul indítványozó által, hogy azon ministeri rendelet mellett levén beállítva a' tisztviselők; az hogy az Erdély kerületi törvényhatóságok rendezése most vanszönyegen, nem áll utjában annak, hogy a' most hi-

*) Köszönettel veendem. Valamint úgy hiszem, kedves szolgálatot tennél az olvasó közönségnek, ha leírnád, mikép találtatok Abrudbányát, melynek sorsáról mindeddig csak kőszá hírként szállottak el hozzánk némi borzasztóan regényes adatok. Szerk.

vataloskodó egyének a' rendelt fizetést buzhassák. Csak méltólag fizetett tisztviselőtől várhatni erélyes, lelkiismeretes eljárást, míg a' rosszul fizetett tiszt más uton kíván jövedelemhez jutni. Ingyen fuvar nem létezvén, az elpusztult városok és falukon drága életmód és gazdasági jövedelem nélkül a' tisztviselők oly fizetés mellett nem szolgálhatnak, melynél a' városi tisztviselők jóval többet, 's melyhez a' Királyhágón tuli megyékben az irnokok kapnak hasonlót. Árcsökkenés utján nem lehet hivatalnokokat beállítani, például, hogy ha ez nem vállalja ennyiert az alispánságot, majd vállalja amaz; mert így a' felelőség terhét bajosan rubázhatni reájok. 'S épen az Erdély kerületi tisztviselők igényelhetnek méltó fizetést, mint kiknek több fáradságot, szorgalmat 's mondhatni tanulást kell kifejteniök 's arra fordítaniok, hogy a' magyarhoni organicus életet itt létesíthessék. Az öszszes Magyarhon megyei tisztviselőinek állása, tekintélye, fizetése emeltetik, 's akkor e' kirabolt, öszszeronált, 's anynyit szenvedett tagjától az ország egész testének, semmi javalmat egy percznyire is megvonni nem lehet 'sat.

Az ujonczállítás erélyesen foly.

A' törvényszékek működnek.

A' vegyes ítélőszék elibe Bem altábornagy ur rendelete akadályt gördített, a' mint azon szék értelmezte a' rendelést. Vegyes katonai és polgári ítélőszék nem is szükségeltetik Alsófehérben, a' helyett csak megyei rögtön ítélőszék állítandó, 's annak személyzete anynyival napidijazandó, mint a' rendes bünyenyítő széknél.

Szerkesztő ur kívánságára közlöm az alsófehéri eddig beállított tisztviselők névsorát.

Első alispán: Pogány György; második: Miksa János; aljegyzők: Miksa Miklós, Toth Zsiga; főügyész: Sipos Pál; alügyész: Benedek Sándor; főpénztárnok: László János, Pogány Károly; számvevő: Kovács Elek; levéltárnok: Papp Lajos; főorvos: Marusi István.

A' n.enyedi, m.ujvári, sz.benedeki, Csombordi és balazsfalvi járásokból alakított kerületben, főszolgabíró: Gál Sándor; alsz.birák: Benkő Elek, Szegedi Samu, Bocskai János, Jakab Károly, Benkő László.

A' pókafalvi, kis-enyedi, gy.fehérvári, alvinczi járásokból alakított kerületben főszolgabíró: Pál Imre; alsz.birák: Szalanczi István, Kőlönthe Mihály, Jenei Elek, Budai Károly.

Az alsó- felső-igeni, zalathnai és topánfalvi járásokból alakított kerületben fő sz.biró: Török Antal; alsz.biró: Vas Ferencz. E' kerület többi sz.birái, úgy a' megyei esküttek még hivatalaikba beállítva nincsenek, mert még eljárásuk nem szükségeltetik, a' megyei pénztár a' részben ki-méltetik.

Rendes bünyenyitőszéki elnök: Horváth Ferencz; **ülnökök:** Vass Zsigmond, Pogány Károly, Török Emmanuel, Miksa István.

Vegyes rögtönítélőszéki elnök: id. Farkas Sándor; **polgári ülnökök:** Kemény János, Miksa Miklós; **katonai ülnökök:** Gyarmathi Dénes, Barcsai Albert; **közvádló:** Toth Zsiga; **közvédő:** Pozsgai M.

Várnagy: Kovács Dénezs.

Szigoru figyelmeztetés. Miután izraelita születésű sebész Bing, szilászlói állomását éppen oly időben, midőn szolgálatát minden perczen a' legnagyobb szükség igénylé, hűtelenül elbágyván, ide Kolozsvárra jött, mint lépéseiből látszik oly szándékkal: hogy más, az ő különös ioye szerinti állomásba magát, szerényebbek kijátszásával bécsempészsze: tehát figyelmeztetem a' katonai és orvosi parancsnokságokat, hogy őt, mint poltront, alkalmazni ovakodjanak.

Kolozsvártt, június 17 én 1849.

Dr. Nagy.
törzs orvos.

Nyilatkozat. A' Honvéd 144-dik számában id. Kis Sándor ur az általa és neje által a' hon oltárára adott 13 lat ezüst és 10 ezüst forintról adandó nyilatkozatra testvérem Biró Pált felszólította. Ő nincs jelen, elmulhatlan okoknál fogva elutazni kényszerült, de három hét mulva visszatérend, 's akkor mind hivatalos, mind magános jelleménél fogva kielégítő feleletet adand.

Biró Miklós.

Vegyes hírek.

— Martius 15-e azt írja, hogy Perczelt Jellachich, Nugent, Puchner és a' ráczok egyesült serege, jun. 7-én keményen megverte volna. Vesztességét 1200-ra teszi az idézett lap.

— Ellenben a' Szegedi Hirlap jun. 13-i számában az áll, hogy e' hir Szegeden is kezdett volt ugyan rettentő alakban szétterjedni, hogy Perczelt megverték 's uj népvándorlás van Bácskából 'stb. Azonban csak hamar megérkeztek a' kameniczai elfoglalt ágyuk 's isült, hogy az egész megveretésről híri gyalázatos hazugság; mert Perczel nem viszsza, hanem oldalt vonult, hogy az ellenséget sikra csalja.

— Itt Kolozsvártt azt beszélék, hogy Perczel lemondását a' kormány elfogadta 's Vetter és Tóth Ágoston mentek le a' hadtest vezényletet átveoni.

— Az ország kormányzójának folyó hó 2-ről hadügyministeri ellenjegyzés mellett kiadott rendelete szerint az őszszes magyar hadseregben

létező tiszték kinevezése a' századostól lefelé egyedül csak a' hadügyministeriumot illeti 's minden más, bár honnan eredt vagy eredhető kinevezés érvénytelen. Őrnagytól felfelé a' kormányzó nevez.

— Az osztrák kormány által még most is Csehországban tartóztatott nádorhuszár ezredünk-ből majus 30-án három közvitéz érkezett a' csalóközbe, kik majus 2-án indultak el 's Csehországon, Morván, Austrián 's a' Magyarhon szélén álló ellenséges táboron vergődtek keresztül.

— E' hó 11-ről pedig Kmety ezredes hivataloson jelenti a' kormánynak, hogy egy század nádorhuszár, 114 ember, egy tizedes vezérlete alatt, midőn Csehországból Olaszthonba indittak, utból megszökvén öt napi és éji folytonos léptetés után határszéleinkre érkezett. Itt ellenséges gyalogságon vágták magukat keresztül. Néhányat szétriasztott közülök az ellenség, 86 azonban már a' jelentés kelésekor szerencsésen átjutott. Hol a' honszerelemnek ily magasztos példái napirenden vannak, lehet-e zsoldért harczoló seregék általi legyőzéstől tartani?

— A' Közlöny, mig bécsi lapok a' muszkák hazánkba tört seregét egész biztossággal számítgatják, ezen bennünket fölemésztetni készülő orosz sáska seregről, a' nagy hírnél egyebet nem tud; legfelebb annyit, hogy az orosz czárnak magának is elég szüksége van saját tűzhelyénél katonaságra.

— Windischgrätz majus 31-én Linzben macskazenét kapott.

(1) Az álladalom részéről közhírré tétetik: hogy közelebbről a' következő ingóságok az álladalom számára lefoglaltván, Beszterczéről ide Kolozsvárra szállítottak, és a' helybeni élelmi főbiztosság részéről számba- és átvétettek, u: m: asztalteszkenő AZ., betüvel jegyezve 50. darab. Z., 22. dar. FZ., 14 dar. M. B. 8. dar. B., 1. dar. kendő Az., 17 dar. Z., 5. dar. abrosz AZ., 5. Z., 4. M. B., 1. dar. F. Z., 1. dar. lepedő F. Z. 4. dar. A. Z. 1. dar. és ezeken kívül több jegy nélküli asztal-fehér — és ágynemük, férfi-'s női ingek, nőruhák, és vászonkellékek végre két grénitzer frakk, egy Spentz; két fehér nadrág, egy fehér és egy tarka mellény; — melyek élelmi raktár biztos Fenesy János utján maga rendén megláthatók; a' lehető tulajdonosok utasítottak miként követelésüikkel — ezen ingóságokat illetőleg — a' jogosság felett ítélő bizottmányt mátol számítandó 12. nap alatt, találják meg, mert azon túl az ingóságok közárveréssel eladatnak.

Kolozsvártt június 16-n 1849-ben. (3)

(1) Ez előtt mintegy 3. hettel a' szentmártoni országos vásárban vásárlott Héderfajáról való két meddő bival, a' mint több bivalokkal együtt, Kolozsvár felé hajtattott, eltevedt, — egyik csoka szemű és csonka, a' másik kurta farku. A' ki felfogta, vagy hol létökről tudomása lenne, szivesen kéretik M. Vásárhelyre Drágomán Kristof kereskedőhöz, vagy Szamosujvárra Paskuj Emánuelhez jelentést tenni, — a' hol illő jutalmát veendi. (3)